

## Ermenistan'ı Doğru Anlamak!

*" Yaklaşık yüz yıldır Ermeniler ile sorun yaşayan Türkiye'nin Ermenistan'ı anlama, onu çözümüleme ve Erivan'ın ne yapmaya çalıştığını öngörme sorunu yaşadığı anlaşılmaktadır. „*

Ermeni tarafının stratejilerini ve atacağı muhtemel adımları öngöremediği için de Türkiye'nin Ermenistan adımları tökezlemekte ve hatta pozisyon kaybetmektedir. Buna en iyi örnek Ermenistan ile başlatılan "Açılım" stratejisinin başarısızlığa uğraması ile görülmüştür.

&nbsp;

&nbsp;"Futbol Diplomasisi" ile başlayan, bundan tam bir yıl önce imzalanan "Yol haritası" ile resmiyet kazanan hükümetin Ermeni Açılımı maalesef ki, öngörüsüzlük, meseleyi doğru okuyamama ve Ermenistan'ın stratejisini çözememe yüzünden başarısız olmuştur. Son bir yıldır bu konuda yazdığımız analiz ve öngörülerde şu hususlara vurgu yapmıştık:

&nbsp;

1.&nbsp; Türkiye Ermeni açılımı stratejisini şu naif mantık üzerine oturtmuştur: "Sınırların açılmasından en çok Ermenistan fayda sağlayacaktır. Bu sebeple de Ermenistan'a uzatılan el tutulacak ve karşılıklı atılacak adımlarla bu konu çözülecek ve Ermenistan ile "sıfır sorun politikası" sonuç verecektir." Ancak bu bir düz mantıktır ve Ermenistan örneğinde başarı şansı oldukça zayıftır. Zira Ermenistan'ın farklı hesapları bulunmaktadır.

&nbsp;

2.&nbsp; Ermenistan yüz yıllık bir strateji uygulamaktadır. Ermeniler 1915 yılının yüzüncü yılı olan 2015 yılına hazırlanmaktadır. Bu süreç içerisinde Ermenistan Türkiye ile anlaşmak istiyor gibi gözüküyor, ancak hiçbir şekilde anlaşmaya yanaşmayacak ve hatta 24 Nisan öncesinde de süreçten çekilecektir. Zira Ermenistan Türkiye ile bir şekilde protokolleri meclisten geçirirse Batıdaki "soykırım" tanıtma politikası zarar görebilecektir.

&nbsp;

3.&nbsp; Ermenilere "sınırların açılması mı yoksa Türkiye'nin batıda mahkemelerde olmasa bile vicdanlarda ve meclislerde mahkum edilmesi mi önemlidir? Şeklinde bir soru sorulacak olur ise alınacak cevap genellikle Türklerin mahkum edilmesinin tercih edileceği görülmektedir. Ermenistan yaklaşık 17 yıldır ambargo altındadır. 2015 yılına ise sadece 4 yıl kalmıştır. Eğer ucunda Ankara'yı mahkum ettirmek var ise Ermeniler 4 yıl daha kapalı sınır ile yaşayabilir.

&nbsp;

4.&nbsp; Ermeniler bundan ancak bir şartla ve kısmen vazgeçebilirler. O da eğer sınırların açılması Azerbaycan ile Türkiye arasındaki ilişkiler bozulacak ise o

takdirde Ermeniler barış yolunda adım atabilirler. Aksi durumda Türkiye'nin bütün adımlarına rağmen Erivan çeşitli taktik adımlar atacak ve 2015 yılına kadar sorunu çözme yolunda adım atmayacak ve fakat bundan da Türkiye'yi sorumlu tutacaktır.

&nbsp;

5.&nbsp; Düşünülenin ve iddia edilenin aksine Türkiye'nin Ermeni Açılımı girişimi Dağlık Karabağ sorununun çözümü sürecini kilitlemiştir. Türkiye haklı olarak son 17 yıldır Dağlık Karabağ sorununun çözüm sürecinden sorumlu AGİT Minsk Grubunun faaliyetlerinin tatmin edici olmadığını, Türkiye'nin girişimlerinin bu grubun faaliyetlerine de bir hareketlilik getirdiğini ileri sürmektedir. Bu görüş nispeten doğrudur. Görüşmelere hareketlilik gelmiştir. Ancak bundan daha da önemli bir doğru vardır. O da Ermenistan'ın prensip olarak Dağlık Karabağ sorununun çözümü ile Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin normalleşme sürecini birbiri ile ilintilendirmek istememektedir. Diğer taraftan bu süreç ile paralel bir şekilde Dağlık Karabağ sorununda ilerleme olması durumunda AGİT Minsk Grubunun eş başkanları olan ve aslında sorunun kilidini elinde bulunduran başta Rusya olmak üzere ABD ve Fransa'nın yapamadığını Türkiye'nin yapmasına da kimse zaten izin vermezdi. Zira Türkiye'nin bu girişiminin başarılı olması Kafkasya'daki dengeleri Ankara'nın lehine çevirebilirdi ki, buna da bölgesel ve küresel hiçbir güç izin vermezdi. Bu sebepler dolayısıyla da Türkiye'nin Dağlık Karabağ girişimi çözüm sürecini hızlandırmış gibi gözükse de aslında çözümü çift yönlü kilitlemiştir.

&nbsp;

6.&nbsp; Ermeni Stratejik ve Ulusal Araştırmalar Merkezi Direktörü&nbsp; Richard Giragosian da son açıklamasında bizim genel tespitlerimize aynen katılmış ve fakat Giragosian bu tespite bir de Türkiye boyutu eklemiştir. Richard Giragosian'a göre Ermeniler satranç, Türkler ise tiyatro oynuyor. Richard Giragosian'a göre son bir yılda Ermeniler üç önemli kazanç elde etmişlerdir. Bunlardan ilki Dağlık Karabağ sürecinden Türkiye tamamıyla dışlanmıştı. İkincisi Türkiye'de bazı "aydınların" 24 Nisan'ı anacak olmalarıdır. Üçüncü ve önemli bir başka kazançları ise Türkiye ile Azerbaycan'ın arasını açmış olmalarıdır. Bu tespitlere olduğu gibi katılmaktayız. Biz de Ermenilerin bu sürece satranç oyunu gibi baktıklarını ifade ediyorduk. Gelişmeler bizi haklı çıkarmıştır.&nbsp;